

[Pelle Voigt]

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsfor­slagets tekst og de bemærkninger, der ledsager dette.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Ellemann-Jensen.

Formanden:

Den pågældende har søgt om orlov i henhold til forretningsordenens § 42, stk. 3, litra d, jfr. stk. 4, på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv.

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles den pågældende orlov som ansøgt fra og med den 7. december 1982, og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.

Forhandling

Annelise Gotfredsen (KF):

Folketinget har nu vedtaget at meddele orlov til et medlem af folketinget og at indkalde stedfortræderen.

Som ordfører for udvalget til valgs prøvelse skal jeg herefter tillade mig at gøre indstilling om, at stedfortræderen godkendes som midlertidigt medlem af folketinget.

Hr. *Ellemann-Jensen* er valgt i Århus amtskreds, og i anledning af hans orlov indkaldes l. stedfortræder for venstre i denne amtskreds, energiminister *Knud Enggaard*.

Udvalget til valgs prøvelse har i et møde i dag behandlet denne sag, og jeg kan herefter på udvalgets vegne afgive følgende:

Indstilling

Energiminister *Knud Enggaard* godkendes som midlertidigt medlem af folketinget fra og med den 7. december 1982.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 145 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 32:

Forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje i Grønland. (Efterforskning i kriminelle sager og fuldbyrdelse af domme m.v.).

(Fremsat 13/10 82. Første behandling 19/10 82. Betænkning 1/12 82).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Ebba Strange (SF):

Under første behandling af det foreliggende lovforslag om ændring af lov om rettens pleje i Grønland gav jeg udtryk for en række betænkeligheder, især ved de ændringer af strafferetsplejen, som her er foreslået. På den baggrund blev der stillet en række spørgsmål i udvalget, som skulle forsøge at uddybe de problemer, der var rejst under førstebehandlingen.

På baggrund af de svar, vi har fået fra Grønlandsministeren, er det ikke lykkedes at berolige mig med hensyn til, hvorvidt der her ligger en stramning af den grønlandske strafferetspleje, som ikke har været grundigt nok debatteret, hverken i Danmark eller i Grønland.

På den baggrund har vi fra SFs side foreslået lovforslaget delt i to dele: en strafferetsplejedel og en privat-retspleje-del. Vi indstiller den privatretlige del til vedtagelse nu og den strafferetlige til yderligere diskussion.

Imidlertid har vilkårene været således, at jeg ikke var i stand til at være til stede på det eneste udvalgs møde, hvor svarene på vores spørgsmål blev drøftet og betænkning blev afgivet. Derfor skal jeg her under denne

[Ebba Strange]

anden behandling ikke gå ind i en detaljeret drøftelse af de problemer, jeg stadig væk finder ligger i forslaget, men derimod henstille til folketinget, at vi får lovforslaget tilbage til fornyet drøftelse i udvalget, sådan at også de andre udvalgsmedlemmer kan få lejlighed til at drøfte det ændringsforslag, vi fra SFs side har stillet.

Arne Jensen (S):

Vi har forstået, at der ved dette lovforslags behandling har været en vis arbejdsdeling mellem SF og VS, og det kan for så vidt være meget fornuftigt. SFs betækningsbidrag, som det foreligger, er et rimeligt udgangspunkt for de videre drøftelser i udvalgsarbejdet.

Vi havde vel i grunden foretrukket, at ændringsforslaget om opdeling af lovforslaget havde foreligget på et tidligere stadium i udvalgsarbejdet, men nu vel, vi går til den fornyede behandling med åbent sind, uden at vi herved tilkendegiver en ændret stillingtagen til det principielle i lovforslaget. Vi mener fortsat, at landstingets indstilling til lovforslaget bør tillægges ganske stor betydning, men selvfølgelig er vi positive i den videre behandling.

Steen Folke (VS):

Det er yderst beklageligt, at der nu skal indføres disse stramninger vedrørende rettens pleje i Grønland. Det drejer sig bl.a. om indførelse af telefonaflytning, som man har været herligt fri for i Grønland indtil nu, og mulighed for at krænke brevhemmelighed og den slags, ligesom der kommer langt skrapere regler for både anholdelse og tilbageholdelse eller varetægtsfængsling af folk. Vi synes, det er yderst beklageligt, at det bliver indført nu.

Vi mener, at dette lovforslag i alt for høj grad bærer præg af, at det reelt er udarbejdet i det danske justitsministerium. Det er en tilnærmelse af de regler, der gælder i Grønland, til det danske system. Grønland har ellers haft en ordening på dette område, som på mange måder har været forbilledlig, og som har givet en udmærket ramme – også for bekæmpelse af den kriminalitet, der naturligvis eksisterer, og som er blevet alvorligere igennem en årrække i Grønland i takt

med den påtvungne samfundsændring, som det grønlandske samfund har været igennem.

I forbindelse med udvalgsarbejdet er der givet svar på nogle spørgsmål, men svarene har på ingen måde overbevist os om, at der er tilstrækkelig grund til at indføre disse meget skrappe bestemmelser om krænkelse af telefonhemmelighed m.v.

Det, man henviser til i forbindelse med bekæmpelse af narkotikakriminalitet, er helt tydeligt noget, der først og fremmest har med hash at gøre, ikke hårde stoffer – og noget, som i øvrigt kan bekæmpes på andre måder, også i medfør af gældende lovgivning.

Vi mener heller ikke, der er argumenteret rimeligt for, at det nu skulle være nødvendigt i den grad at skærpe bestemmelserne om anholdelse og tilbageholdelse af folk – med mulighed for at indføre noget, der er en parallel til den isolationsvaretægtsfængsling, som vi kender så udmærket fra Danmark, og som der under alle omstændigheder er grund til at rette en stærk kritik imod.

VS vil ikke medvirke til vedtagelsen af dette lovforslag, som vi allerede tydeligt gjorde opmærksom på det ved første behandling. Selv om man har fået det grønlandske landstyes tilsagn, mener vi, at det bærer alt for stærkt præg af, at det er danske embedsmænd, der har ført pennen. Vi vil ikke medvirke til det, vi vil stemme imod det.

Vi kan som led i den holdning også støtte de ændringsforslag, som er stillet af SF, og som går ud på at pille nogle af de værste ting ud af lovforslaget. Det vil i det mindste være et væsentligt fremskridt.

Steenholdt (Grønl.):

Som grønlænder kan man måske blive stolt over at høre, at Grønland har den bedste og mest menneskevenlige kriminallov i verden, men hvad hjælper den lov en almindelig borger, hvis vedkommende føler sig utryk ved bevidstheden om, at politiet ikke har tid til at komme, »hvis det kun er huspektakler«. Den efterhånden kedelige undskyldning fra politiets side begrundes med, at det er overbebyrdet med andre opgaver, nemlig papirarbejde. Jeg kan stadig væk ikke forstå, hvorfor man på de grønlandske politistationer ikke benytter dertil uddannet kontorpersonale og benytter de få politibetjente

[Steenholdt]

til de opgaver, som befolkningen har brug for at få løst.

Da vi behandlede dette lovforslag i landstinget, havde vi det indtryk, at ved dette forslag aflastes politiet så meget, at det får mere tid til at varetage de egentlige politimæssige opgaver, således at den almindelige borger får mere sikkerhed i dagliglivet. Der må være to ting at vælge imellem: enten nærværende forslag eller forøgelse af politiet i Grønland. I den forbindelse kan jeg meddele, at Grønland stadig væk er underbemandet med uddannede polititjenere.

Jeg var ikke til stede her i salen, da forslaget til lov om ændring om lov om rettens pleje i Grønland var til første behandling her i tinget – jeg var på det tidspunkt i Grønland – men ved læsning af referaterne har jeg konstateret, at der ved den lejlighed blev fremsat en række såvel konkrete som principielle betragtninger, som hovedsagelig kom fra ordførerne til venstre for socialdemokratiet. Jeg kan for så vidt forstå og til en vis grad give ham ret, når hr. Steen Folke fremdrager den rolle, som embedsmænd i ministeriet for Grønland og justitsministeriet har spillet ved udarbejdelsen af dette lovforslag. Det er nok heller ikke helt ved siden af, når fru Ebba Strange ikke mener (folketingets forhandlinger sp. 822), at det lige præcis er postbeslaglæggelser og telefonaflytning, der kan forhindre optøjerne i Godthåb.

Jeg kan imidlertid ikke frigøre mig fra en fornemmelse af, at hr. Steen Folke og fru Ebba Strange på deres side overspiller deres rolle. Jeg kan ikke lade være med at stille mig det spørgsmål, om det er interessen for det grønlandske folk, der ligger bag ved deres udtalelser, eller de bare benytter den gode lejlighed til at luften deres, skal vi sige kæphesten.

Lovforslaget har været behandlet i landstinget, men gav ikke anledning til de helt store partipolitiske eller filosofiske diskussioner. Det skyldes i hvert fald to ting. For det første udviklingen af kriminaliteten i Grønland. Der er næppe nogen, der inderst inde har noget imod, at det apparat, der skal bekæmpe kriminaliteten, nemlig politiet, får lidt bedre instrumenter i hænderne. Vi ved, at der fortsat hersker udbredt tillid til politiet i den grønlandske befolkning, selv om et fåtal, som specielt plejer at være inspireret af

de humanistiske filosoffer, gør, hvad de kan, for at ødelægge denne tillid.

For det andet kender vi det grønlandske folks udvikling og behøver ikke at indpakke den i mystiske, uforståelige tåger. De kriminelle skal behandles rimeligt, det er helt sikkert, og det bliver de såmænd også med postbeslaglæggelse og telefonaflytninger. Den ikke-kriminelle del af befolkningen – og det er da heldigvis den største del af befolkningen – skal nyde den beskyttelse, som samfundet formår at yde.

I landstinget gik atassut ind for lovforslaget. Det gør jeg også her i tinget.

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Hr. Arne Jensen gav tilsagn om en videre positiv behandling, og det gør Grønlandsministeriet naturligvis også – på den måde, at vi fortsat er til rådighed med svar på spørgsmål. Men fru Ebba Strange og hr. Steen Folke var ikke tilfredse med de svar, der var givet, var ikke blevet overbevist af dem. Jeg føler mig ikke overbevist om, at vi kan give svar, der vil berolige tilstrækkeligt, for der er tale om en grundlæggende holdningsforskel imellem hr. Steen Folke og fru Ebba Strange og så det, som landstinget og regeringen nu foreslår.

Hr. Steen Folke skelner imellem hash og andre, hårde stoffer. Jeg kan sige, at vi har ikke ønsket at foretage en sådan skelnen i lovforslaget her.

Jeg vil give hr. Steenholdt ret i, at der nok er mindre filosofi i landstinget og mere praktisk kendskab, fordi den, der har skoen på, også ved, hvor den trykker. Man skal hele tiden huske, at dette er et samarbejde imellem de danske myndigheder og de grønlandske myndigheder.

Dermed anbefaler jeg, at man fortsætter arbejdet på en positiv måde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 om *deling af lovforslaget* i 2 lovforslag:

A. Forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje i Grønland. (Efterforskning i kriminelle sager), omfattende

§ 1, indledningen samt nr. 2–21 og 26, samt §§ 3–5.

B. Forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje i Grønland. (Fuldbyrdelse af domme m.v.), omfattende

§ 1, indledningen samt nr. 1, 22-25 og 27, samt § 2,

forkastedes, idet 23 stemte for, 125 imod; 1 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2 og 3 til det foreslåede lovforslag B betragtedes som

bortfaldne efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1.

§§ 1-5

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 51:

Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Forhøjelse af rådighedsbeløbet, varmemhjælp til pensionister).

(Fremsat 3/11 82. Første behandling 10/11 82. Betænkning 1/12 82).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Albertsen (S):

Ved første behandling af lovforslaget om bevilling af de 333 mill. kr. til øget varmemhjælp til pensionisterne gav jeg på socialdemokratiets vegne udtryk for, at vi ville stille et ændringsforslag, ikke direkte i relation til det nævnte beløb, men i relation til selve for-

mulingen om fordelingen af rådighedsbeløbet. Baggrunden for vort ønske herom er, at vi anser den nuværende fordelingsnøgle for urimelig og forkert, og da vi havde en helt klar fornemmelse af, at en tilsvarende holdning med hensyn til det urimelige i den nuværende praksis også var til stede hos andre partier, herunder også regeringspartier, var vi indstillet på at opretholde et sådant forslag. Imidlertid viste det sig, at den tilslutning, der blev givet ved førstebehandlingen, blev ændret, og et ønske om, at der skulle foregå en større udredning herom, blev fremført. Vi havde ingen ønsker om af demonstrative grunde at fremkomme med et ændringsforslag, når situationen havde udviklet sig som her nævnt.

Vi har under udvalgsarbejdet fået tilsagn om, at ministeren vil komme med en redegørelse herom. Fra socialistisk folkepartis og fra socialdemokratiets side har vi i forbindelse med betænkningssafgivelsen formuleret vor holdning, som går ud på, at man skal have en fordeling af disse midler ud fra det, der faktisk står i loven om, at de skal fordeles til de vanskeligst stillede pensionister. Den fordelingsnøgle vil vi anse for mere rimelig og mere korrekt end den fordelingsnøgle, vi har i øjeblikket.

Vi kan stemme for lovforslaget som sådant ud fra vores forventninger om, at vi så betids, som det er muligt, får en redegørelse af ministeren og derved grundlag for en eventuel ændring efter de retningslinjer, som jeg her har givet udtryk for.

Vi vil altså her ved anden behandling give udtryk for en positiv holdning.

Agnete Laustsen (KF):

Fra konservativ side er vi glade for, at der er fremkommet en enig betænkning fra udvalget. Vi er imidlertid indforståede med, at socialministeren inden den 15. marts 1983 optager nye drøftelser vedrørende kriterier for fordelingen, der i højere grad tilgodeser kommuner, der har mange vanskeligst stillede pensionister og derfor har større behov for støtte.

Hvis det herunder måtte være muligt at inddrage også de pensionister, som grundet på en mindre opsparing har en renteindtægt, der gør, at de ligger lige over den grænse, hvor der i dag kan ydes varmemhjælp, ville vi